

Nr 788

Av fru **Svensson** och fru **Lindberg**, *angående hemslöjdens framtida organisation.*

Hemslöjdens betydelse för vårt land är allmänt omvittnad. Vid en internationell jämförelse framstår hemslöjden och dess organisation som något unikt i världen. En av anledningarna härtill är att den fått en så bred förankring hos allmänheten, en annan att den aldrig fallit för frestelsen att göra avkall på kvaliteten till förmån för det kommersiella resultatet.

Men hemslöjden står i dag inför stora omställningsproblem som den inte kan lösa utan kraftigt stöd från samhället. Den 1963 tillsatta hemslöjdsutredningen, som i fjol lämnade ett betänkande om hemslöjden i Sverige, underströk hemslöjdens stora betydelse bl. a. som bärare av folklig kultur, som kompletterande försörjningsmöjlighet för många husmödrar, åldringar och handikappade och som fritidssysselsättning. Utredningen ansåg emellertid att verksamheten måste få ökad enhetlighet, stadga och effektivitet. I detta syfte föreslogs, förutom rent organisatoriska förändringar och förstärkningar, en betydande ökning av statens anslag till hemslöjden. En uppräknig av anslaget borde enligt utredningens mening göras med 596 000 kr. till 852 000 kr.

Föredragande statsrådet delar i allt väsentligt utredningens uppfattning. Han säger bl. a. att hemslöjdens samhällseliga värde och betydelse för ett stort antal människor motiverar ett ekonomiskt stöd från samhällseliga organ. Den organisation som utredningen föreslagit finner han i princip lämplig. Men i stället för de begärda 852 000 kronorna föreslås ett reservationsanslag på 500 000 kr. Det är visserligen en uppskrivning jämfört med innevarande budgetår med 234 000 kr., men egentligen endast en uppräknig efter den penningvärdeförändring som skett under de tio år som anslaget varit oförändrat i väntan på ett godtagbart utredningsförslag, och är således alldeles otillräckligt för den nya organisation som utredningen föreslagit och som även departementschefen accepterat.

Hemslöjden har under många år fått nöja sig med i stort sett oförändrade anslag. Man har inte ansett sig kunna föreslå ökniggar så länge man inte känt till hemslöjdsutredningens förslag. Under tiden har det reella anslaget minskat. Ingen kompenstation har utgått för ökade löner, högre priser och allt större samhällseliga ålägganden.

Ytterligare en arbetsuppgift föreslås för hemslöjdens vidkommande i inrikes huvudtiteln.

Enligt departementschefen Rune Johanssons mening är det angeläget att så snart

som möjligt pröva nya vägar för att lösa de övergångsproblem som näringslivets omställning skapar för dem som bor i glesbygder, särskilt de äldre. En viktig uppgift i detta sammanhang är att skapa nya arbetstillfällen. En försöksverksamhet föreslås, och ett anslag på fem milj. kr. förordas bli anvisat till en verksamhet som syftar till att skapa arbetstillfällen för dem som bor i glesbygd. Verksamheten skall skötas av företagareföreningarna i samarbete med länsarbetsnämnderna. Men även hemslöjdsföreningarna föreslås ingå i detta samarbete. De skall i vissa fall kunna tjänstgöra som hemarbetscentraler, en uppgift som redan nu hemslöjdsföreningarna och deras konsulenter tagit som sin men som på grund av bristande resurser inte kunnat skötas så effektivt som varit önskvärt.

Hemslöjdens ekonomiska läge är redan nu mycket bekymmersamt. Den förstärkning som föreslås till nästa budgetår förslår inte för den effektivisering som utredningen och föredragande statsrådet förordat. Men med hänsyn till det kärva ekonomiska läge vi till följd av konjunkturavmattningen i Västeuropa befinner oss i anser vi oss inte kunna föreslå ytterligare direkt anslagsökning utöver budgetens ram. Vi ifrågasätter däremot om inte en mindre del av ovan nämnda anslag på inrikestitelns bil. 13 C 2 kunde — efter beslut av Kungl. Maj:t — överföras till kommerskollegium och få disponeras för Hemslöjdens konsulentorganisation och uppgifter enligt departementschefen Rune Johanssons intentioner om ökade sysselsättningsmöjligheter.

Med hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t framhåller det önskvärda i att fullfölja hemslöjdsutredningens intentioner beträffande hemslöjdens framtida organisation och att härför erforderliga medel ställes till förfogande genom lämplig omdisposition inom budgetens ram.

Stockholm den 26 januari 1968

Rosa Svensson (s)

Marta Lindberg (s)
